AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına dair Qısa İcmal

Sentyabr 2024

M ü n d ə r i c a t

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı 2
Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal 3
Rusiya buğdasının ixrac qiyməti 6
Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 7
Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 8
Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 9
Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal 10
Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 11
Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 12
Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 13
Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 14
Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 15
Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 16
Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 17
Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 18
Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 19
Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 20
Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 21
Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 22
Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 23
Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 25

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 4 oktyabr 2024-cü il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Ərzaq Qiymətləri İndeksi 2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki aya nisbətən artıb.

- **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2024-cü ilin sentyabr ayında orta hesabla 124.4 bənd təşkil edib ki, bu da avqust ayı ilə müqayisədə 3.0% (3.7 bənd), ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 2.1% (2.5 bənd) **çoxdur.**
- **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** sentyabr ayında orta hesabla 119.6 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 0.3% (0.4 bənd), ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 4.8% (5.5 bənd) **çoxdur.**
- **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** sentyabr ayında orta hesabla 136.3 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 3.8% (5.0 bənd), ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 21.7% (24.3 bənd) **çoxdur.**
- **Taxıl Qiyməti İndeksi** sentyabr ayında orta hesabla 113.5 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 3.0% (3.3 bənd) çox, ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 10.2% (12.8 bənd) **azdır**.
- **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** sentyabr ayında orta hesabla 142.4 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 4.6% (6.2 bənd), ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 17.8% (21.5 bənd) **çoxdur**.
- **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** sentyabr ayında orta hesabla 125.7 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 10.4% (11.9 bənd) çox, ötən ilin sentyabr ayı ilə müqayisədə isə 22.7% (37.0 bənd) **azdır.**

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, məhsullar üzrə, aylıq (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

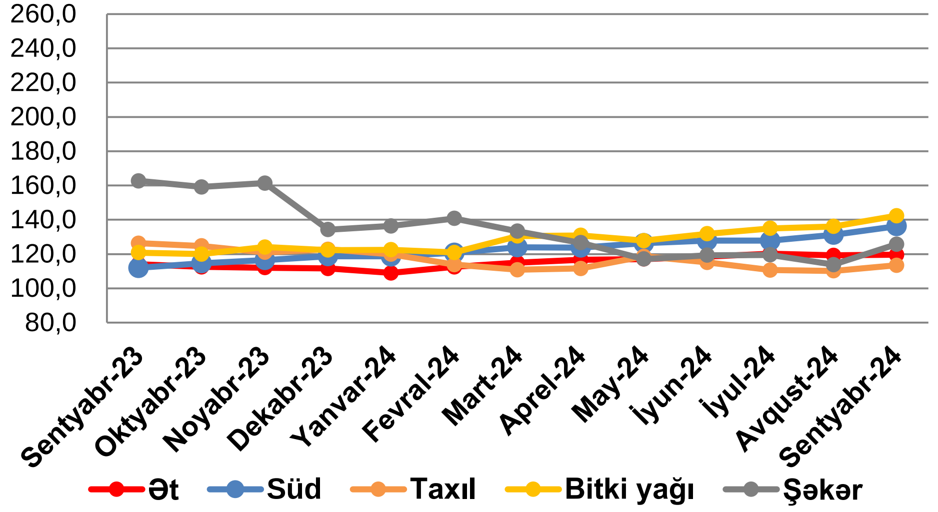

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, illik (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

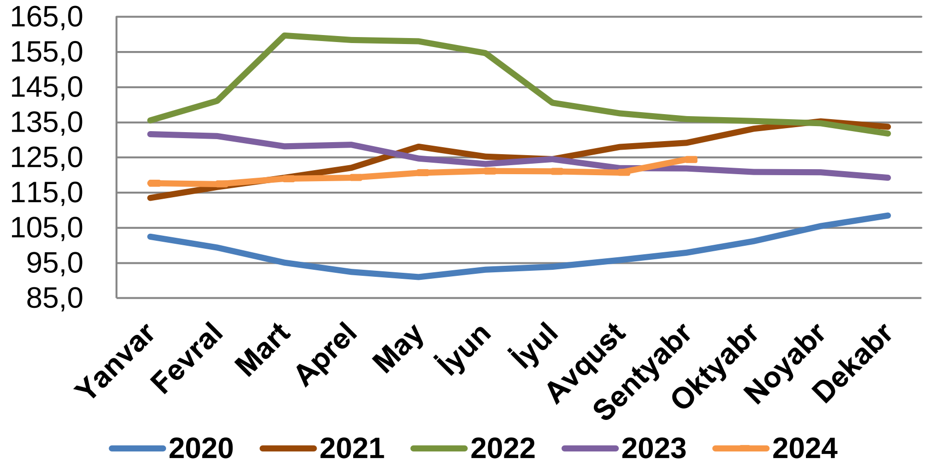

Mənbə: http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 11 Oktyabr 2024-cü il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

- 2024/2025-ci məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalının 2023/2024-cü ilə nəzərən 4 milyon ton artaraq 794 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2022/2023	2023/2024	2024/2025
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	274	274	266
	İstehsal	789	790	794
	Cəmi təklif	1063	1064	1060
TİCARƏT	İdxal / İxrac	222	221	216
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	636	639	651
	Yem	153	159	152
	Cəmi istifadə	789	798	803
İLİN SONUNA QALIQ		274	266	258
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ		**35%**	**33%**	**32%**

Mənbə: https://www.uswheat.org/market-information/supply-and-demand/

- Məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə 4 milyon ton azalaraq 1060 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.
- Qlobal buğda ehtiyatları həcminin 2023/2024-cü məhsul ili ilə də müqayisədə 2024/2025-ci məhsul ilində 3.0% azalacağı və 258 milyon tona enəcəyi gözlənilir. Nəticədə dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi 32% səviyyəsində olacaq.
- Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 5 milyon ton azalaraq 62 milyon ton, istehsal həcminin isə 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə 0.5% azalaraq (383 milyon ton) olacağı gözlənilir. Bununla da əsas ixracatçı ölkələr üzrə ümumi təklif səviyyəsi 7 milyon ton az (445 milyon ton) olacaq.

- Dünya buğda ticarətinin 2024/2025-ci məhsul ilində əvvəlki məhsul ili ilə müqayisədə 2.3% azalaraq 216 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.
- Çində ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 2023/2024-cü məhsul ili ilə müqayisədə 4 milyon ton azalaraq 135 milyon ton olacağı gözlənilir.
- Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə əvvəlki məhsul ilinə nəzərən 2024/2025-ci məhsul ilində istehsal həcminin 3.5% azalaraq 136.1 milyon ton, ixracın isə 9.4% azalaraq 76.8 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə icmal

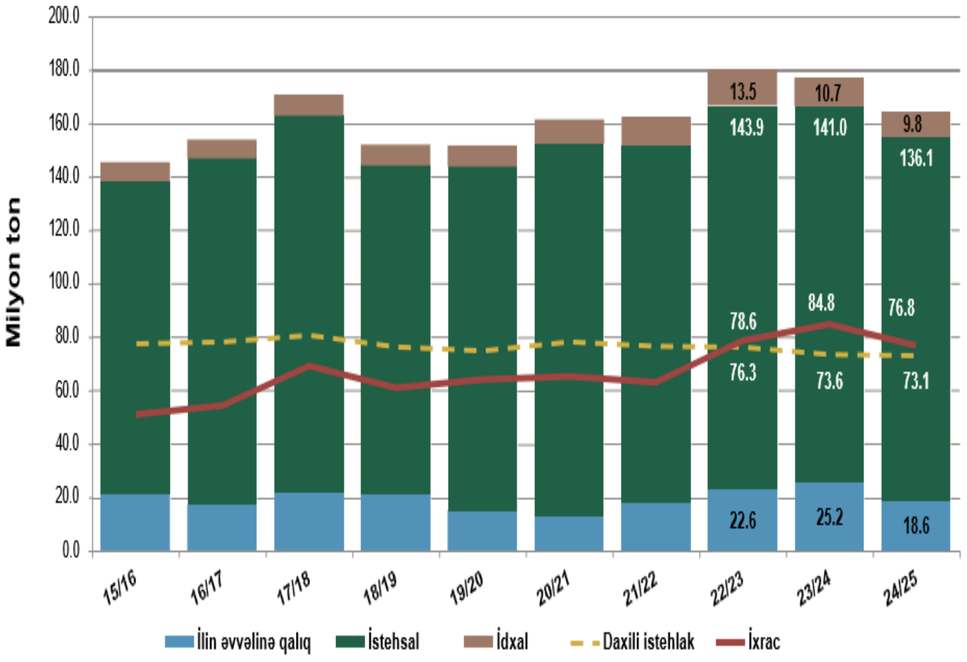

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə ixrac

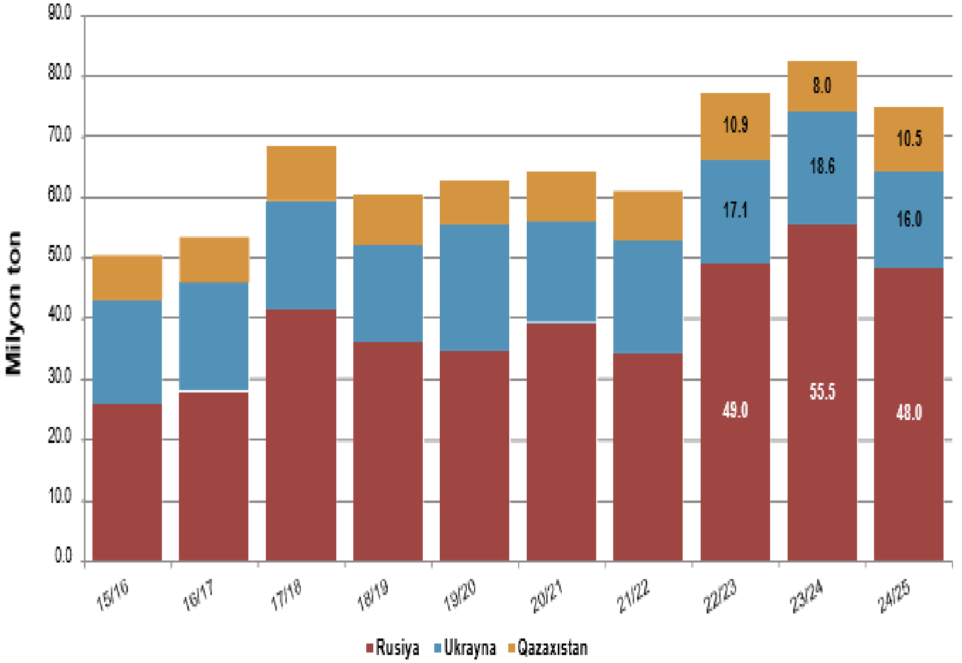

Mənbə: www.uswheat.org

Bu qrupda əsas istehsalçılar Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstandır.

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında buğdanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən 10.4% artaraq 227 ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

Son 1 il ərzində buğdanın dünya birjalarında qiyməti, ABŞ dolları/ton

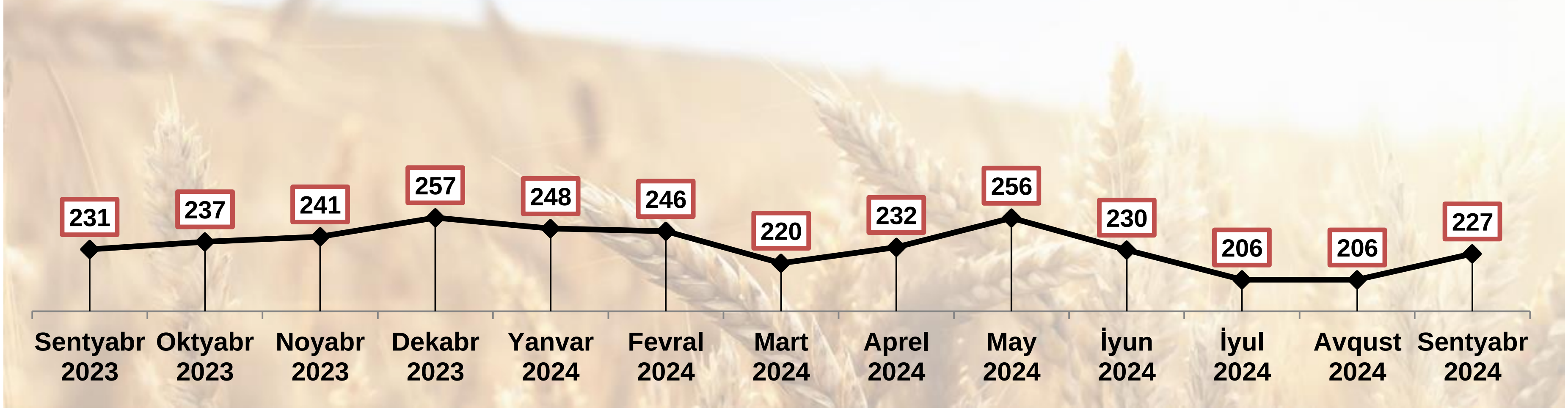

2020-2022-ci illər, 2023-cü ilin son iki rübü və 2024-cü ilin ilk üç rübü ərzində buğdanın ABŞ bazarında qiyməti, ABŞ dolları/ton

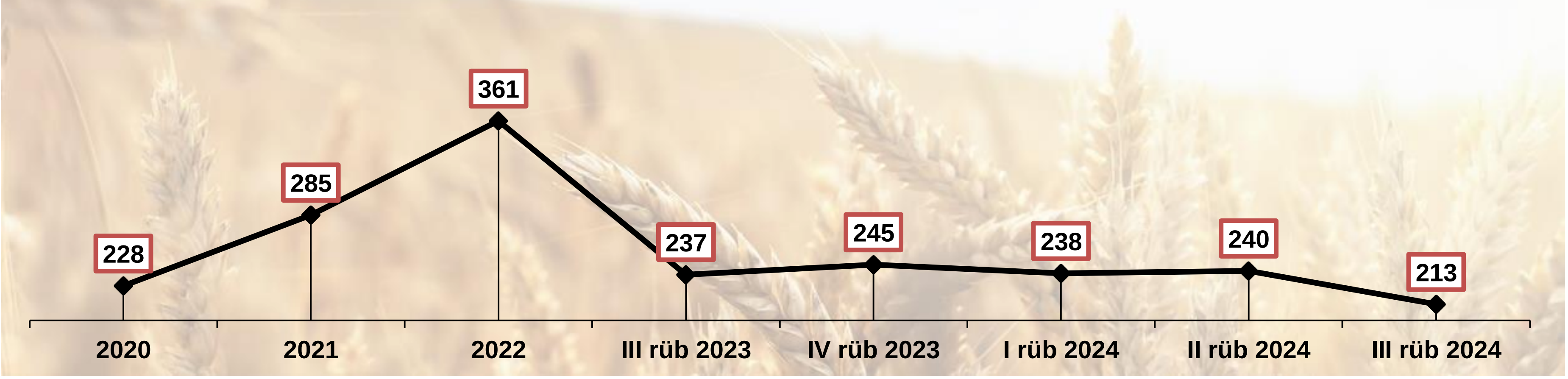

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international

Rusiya buğdasının ixrac qiyməti

➢ **Rusiya buğdasının ixrac qiyməti sentyabr ayında əvvəlki aya nisbətən 0.5% azalaraq 219 ABŞ dolları/ton təşkil etmişdir.**

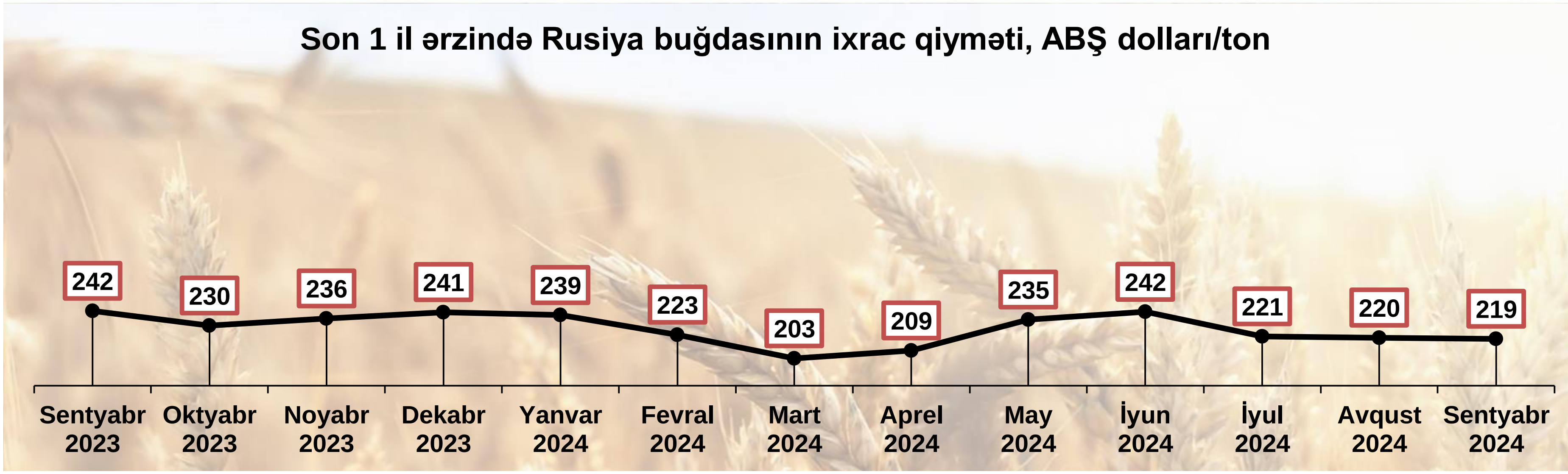

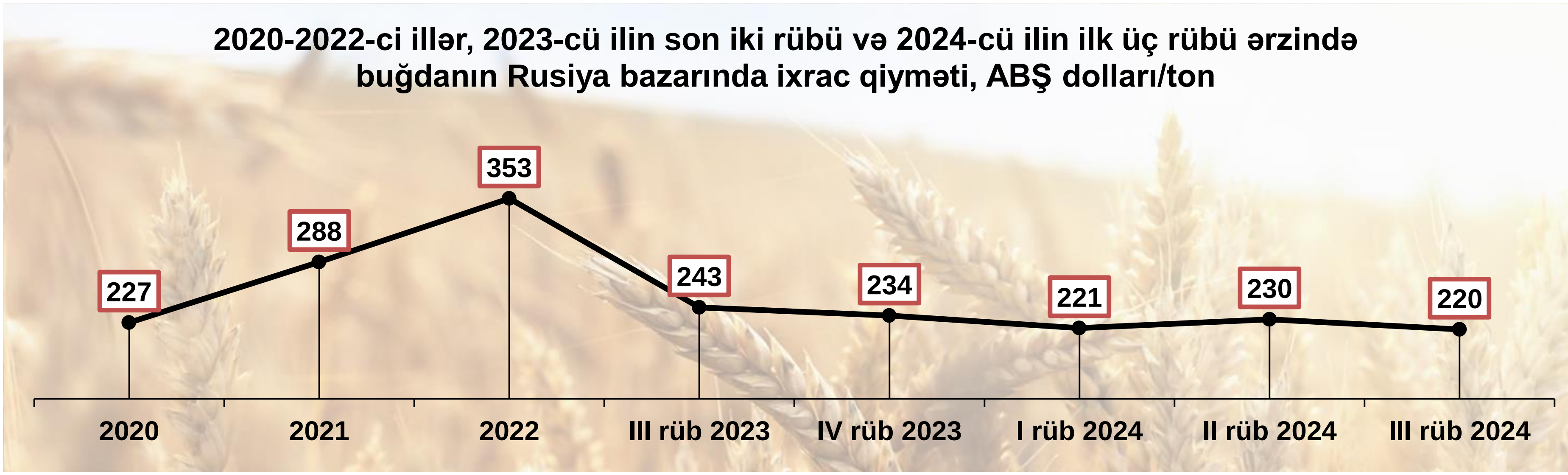

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında Avropa İttifaqı arpasının qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 6.2% artaraq 214.2 ABŞ dolları, Qara dəniz arpasının qiyməti isə 1.8% artaraq 191.7 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

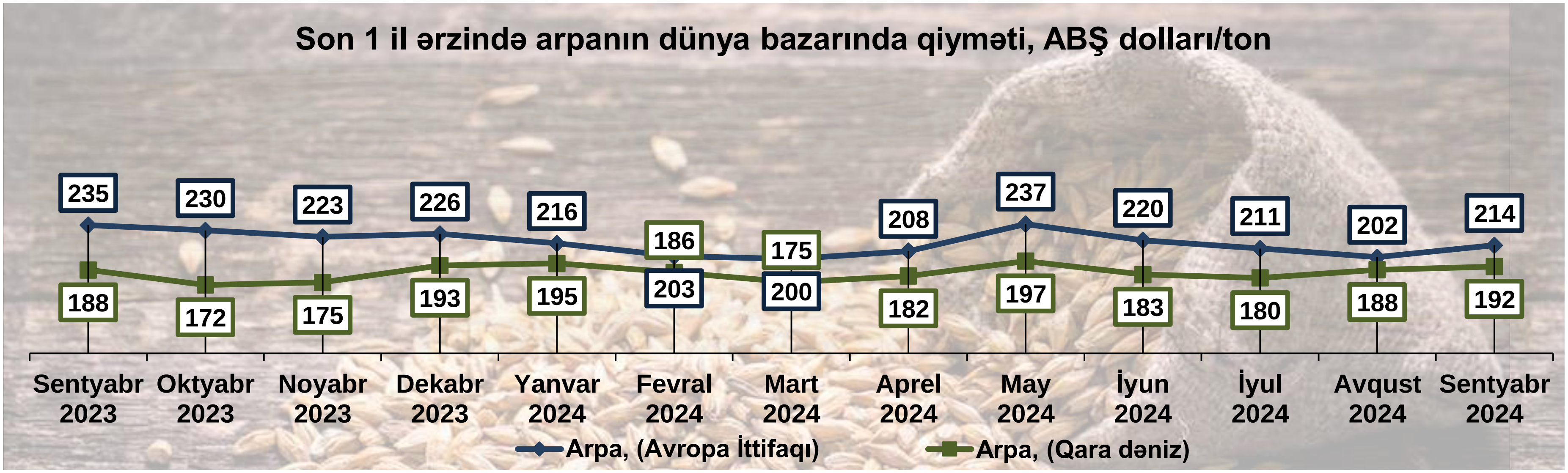

Mənbə: *https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/home*

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ 2024-cü ilin sentyabr ayında düyünün qiyməti əvvəlki aya nisbətən 0.4% azalaraq 564 ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.

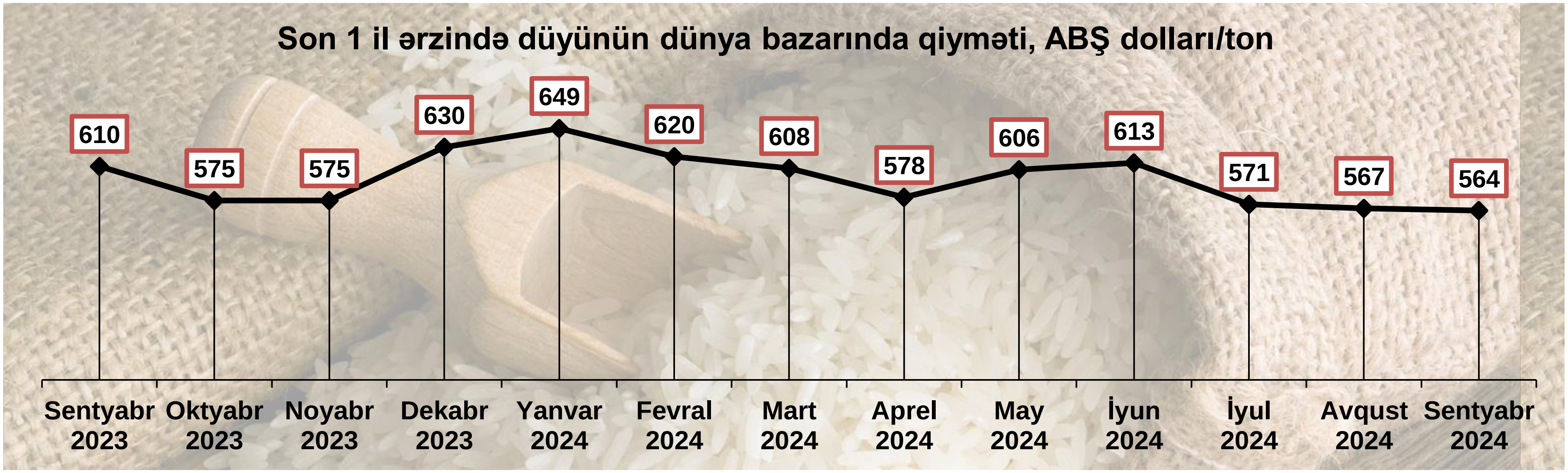

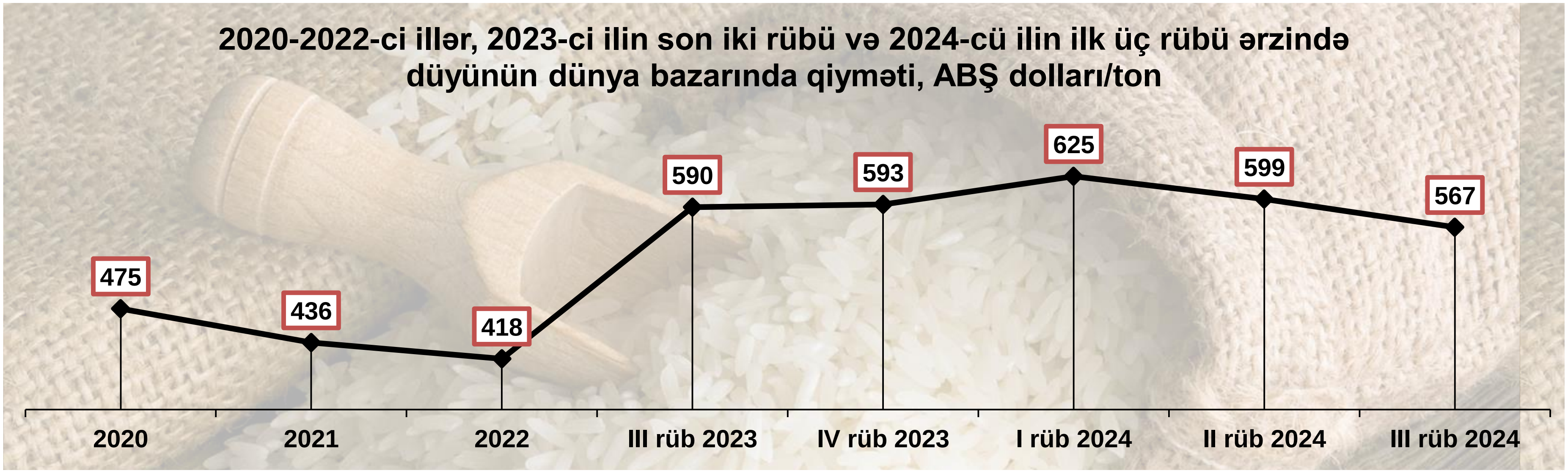

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Qarğıdalının dünya bazarı qiymətində qeyri-sabitlik müşahidə olunur. Sentyabr ayında qiymət əvvəlki aya nisbətən 8.6% artaraq 185 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

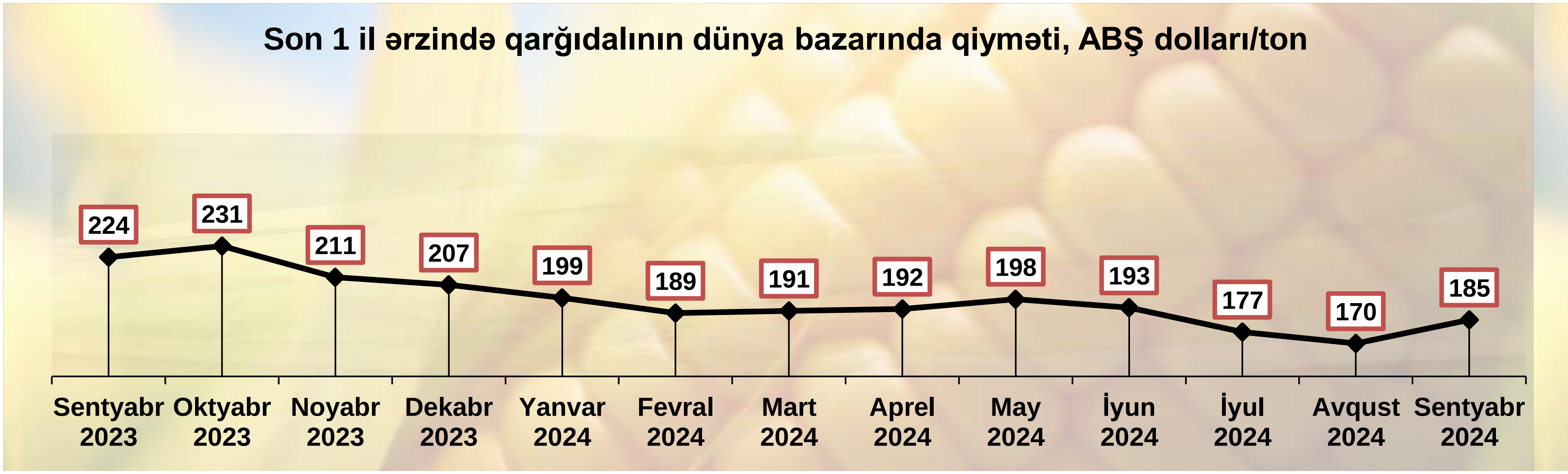

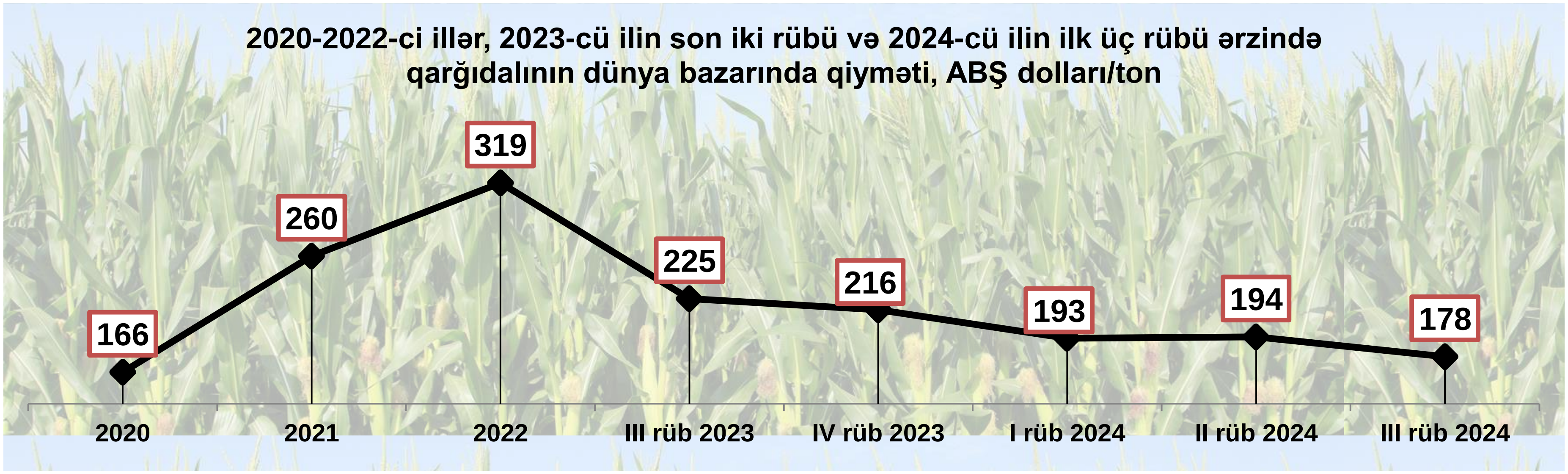

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

- **Dünya üzrə pambıq balansına əsasən, 2024/25-ci məhsul ilində pambıq istehsalının 2023/24-cü məhsul ili ilə müqayisədə 0.4% artaraq 25.4 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.**

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (*Çin də daxil olmaqla*), milyon ton

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/24	2024/25 Sentyabr	2024/25 Oktyabr
İlin əvvəlinə qalıq	18.2	15.9	15.5	16.5	16.5	16.4
İstehsal	24.8	24.9	25.4	24.7	25.3	25.4
Təklif	43.0	40.7	40.8	41.3	41.8	41.8
Fabrik istehlakı	27.1	25.2	24.5	24.8	25.2	25.2
İlin sonuna qalıq	15.9	15.5	16.5	16.4	16.7	16.6
Qalıq/İstehlak nisbəti	*58.5%*	*61.3%*	*67.4%*	*66.1%*	*66.1%*	*65.9%*

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı, milyon ton

	2022/23	2023/24	2024/25 Sentyabr	2024/25 Oktyabr
İlin əvvəlinə qalıq	7.4	7.3	8.2	8.1
İstehsal	6.7	6.0	6.1	6.1
İdxal	1.4	3.3	2.1	2.0
Təklif	15.5	16.5	16.3	16.2
Fabrik istehlakı	8.2	8.4	8.3	8.3
İlin sonuna qalıq	7.3	8.1	8.0	7.9
İstehlak	8.2	8.4	8.3	8.3
Qalıq/İstehlak nisbəti	*88.3%*	*96.3%*	*96.8%*	*95.2%*

Cədvəl 3. Çin istisna olmaqla dünya pambıq balansı, milyon ton

	2022/23	2023/24	2024/25 Sentyabr	2024/25 Oktyabr
İlin əvvəlinə qalıq	8.0	9.3	8.3	8.3
İstehsal	18.7	18.8	19.3	19.3
Təklif	26.7	28.1	27.6	27.6
Fabrik istehlakı	16.3	16.4	16.9	16.9
Çinə ixrac	1.4	3.3	2.1	2.0
İstehlak	17.7	19.7	19.0	18.9
İlin sonuna qalıq	9.3	8.3	8.6	8.7
Qalıq/İstehlak nisbəti	*52.5%*	*42.2%*	*45.4%*	*46.2%*

Mənbə: *https://www.cottoninc.com/market-data/monthly-economic-newsletter/*

Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Aprel ayından etibarən pambığın dünya bazar qiymətində başlayan azalma, sentyabr ayında artımla əvəzlənmişdir. Sentyabr ayında pambığın 1 kiloqramının qiyməti (“A Index”) əvvəlki aya nisbətən 3.2% artaraq 1.8 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

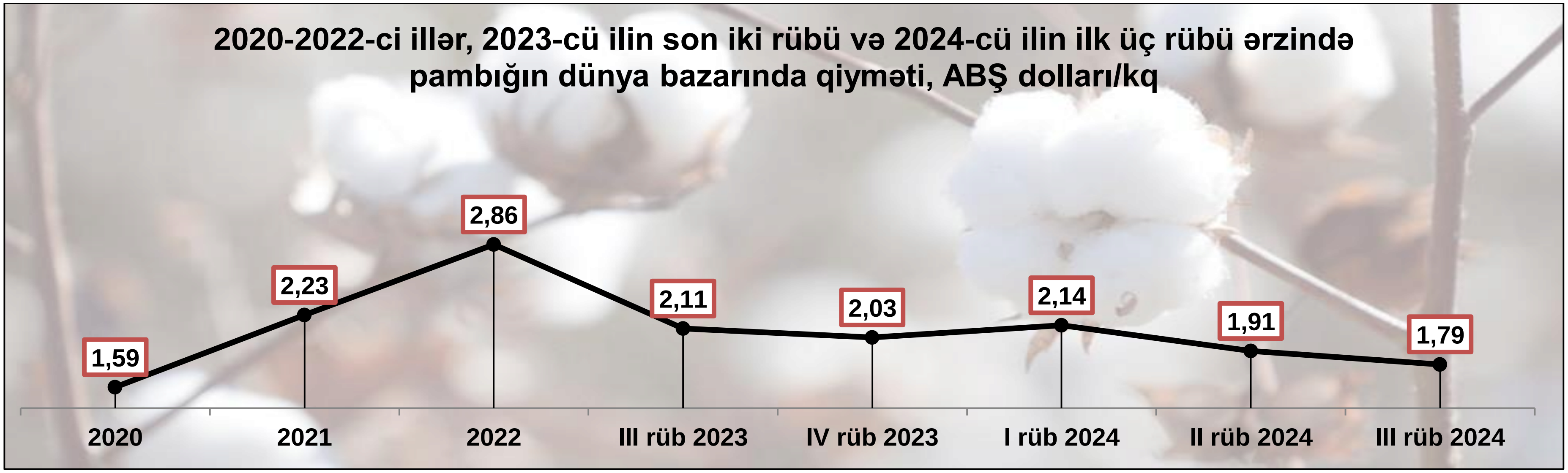

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında dünya bazarında xam ipəyin qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.1% azalaraq 67.4 min ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

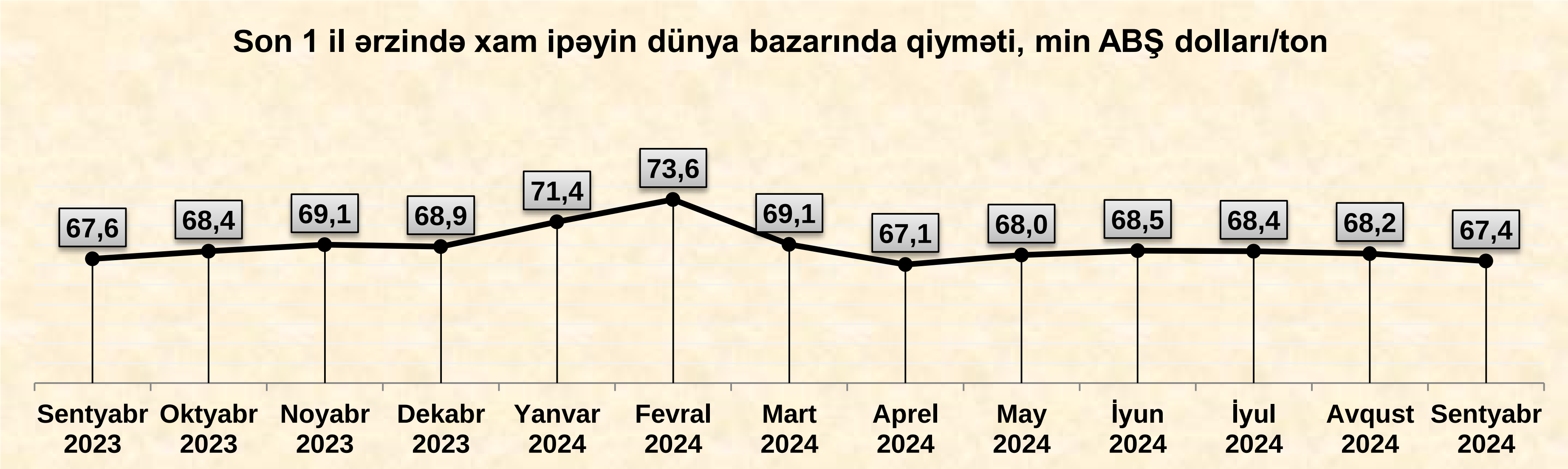

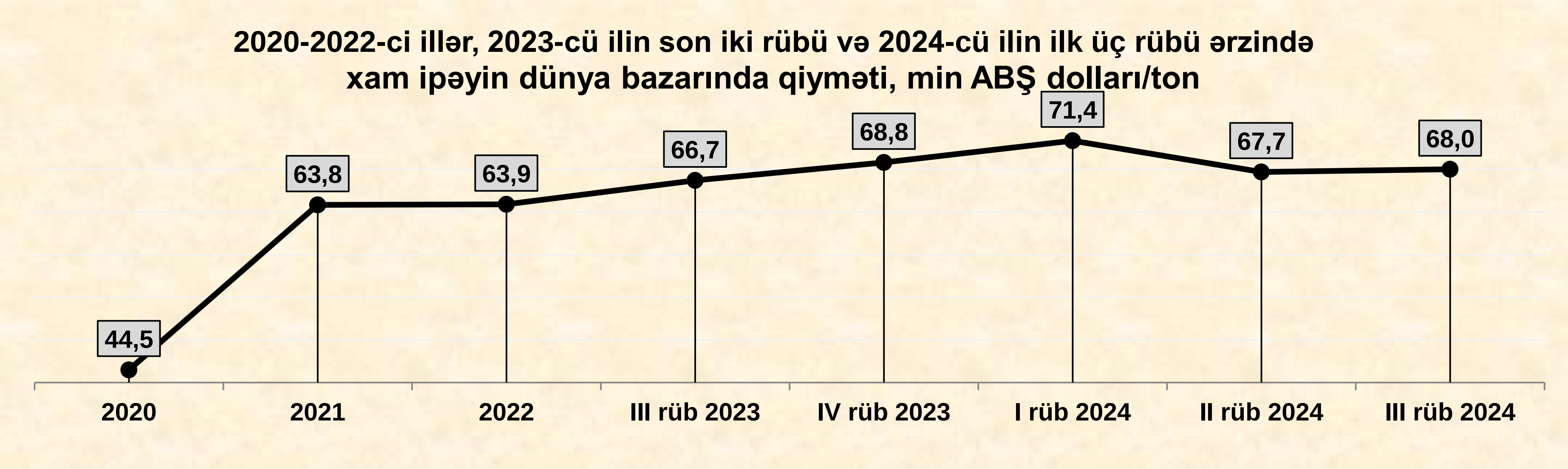

Mənbə: https://businessanalytiq.com/procurementanalytics/index/raw-silk-price-index/

Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında dünya bazarında quru baramanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.1% azalaraq tona 22.2 min ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

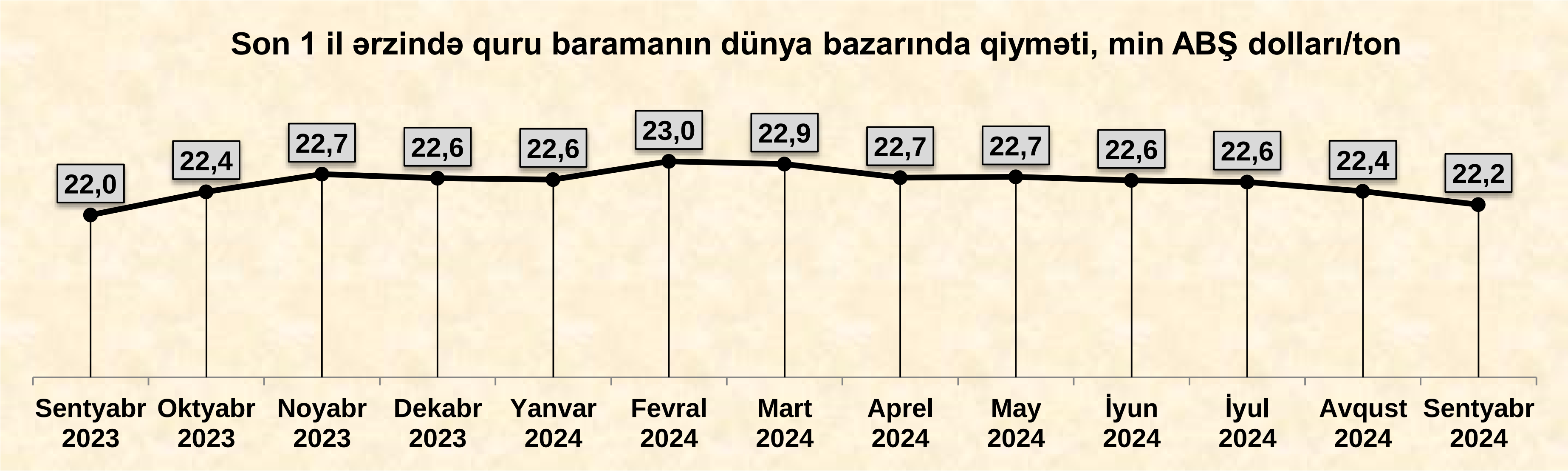

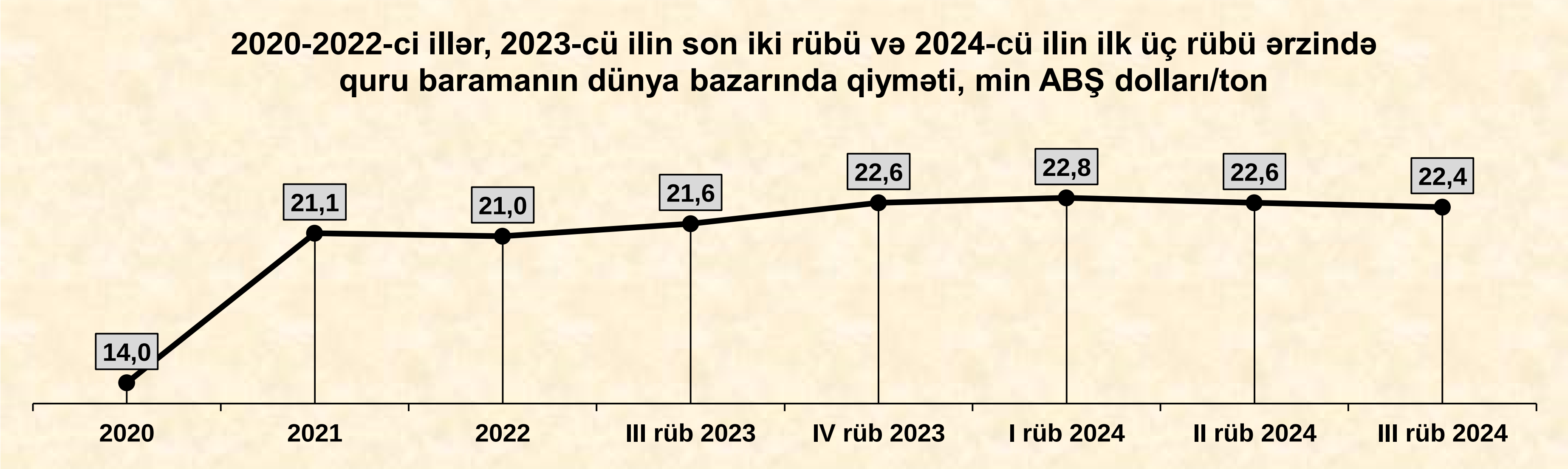

Mənbə: https://businessanalytiq.com/procurementanalytics/index/dried-cocoons-price-index/

Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ Günəbaxan yağının qiymətində qeyri-müəyyənlik müşahidə olunur. Sentyabr ayında günəbaxan yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.9% artaraq 1068 ABŞ dolları səviyyəsinə yüksəlmişdir.

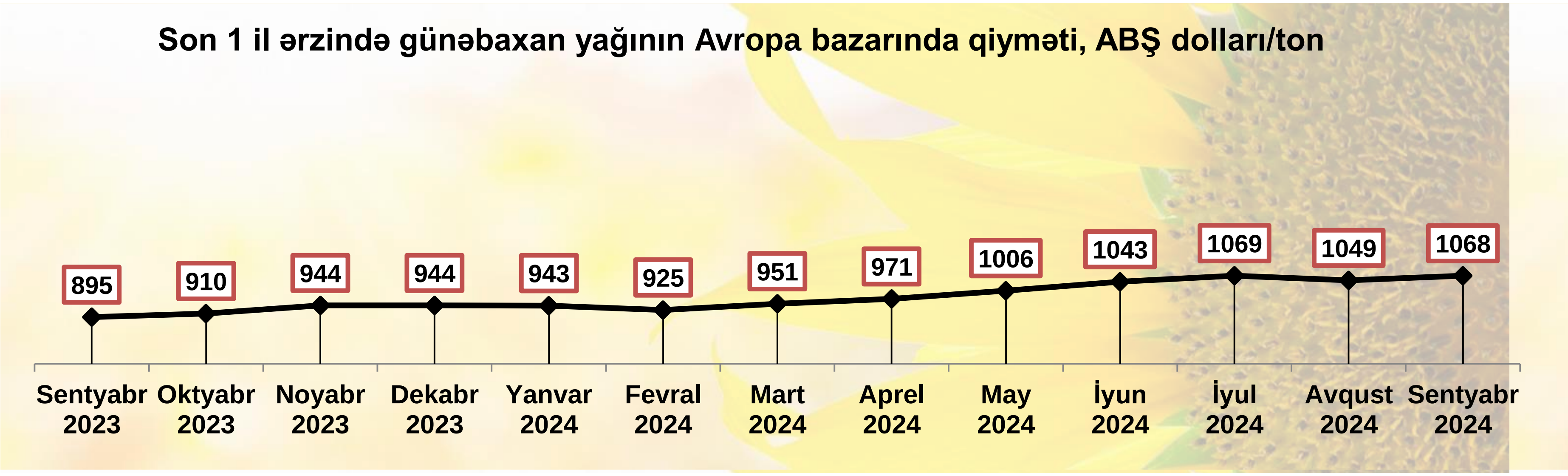

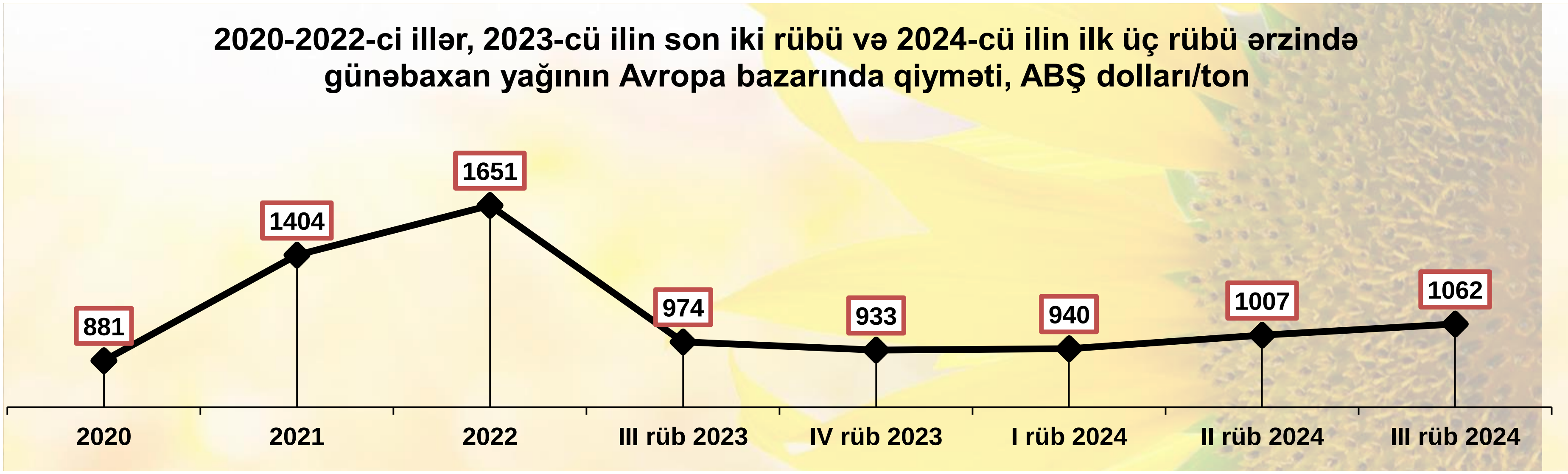

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında zeytun yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən İtaliya bazarında 0.9%, İspaniya bazarında 3.8% artaraq müvafiq olaraq 10141 ABŞ dolları, 8197 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır. Yunanıstan bazarında isə 6.8% azalaraq 7575 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.**

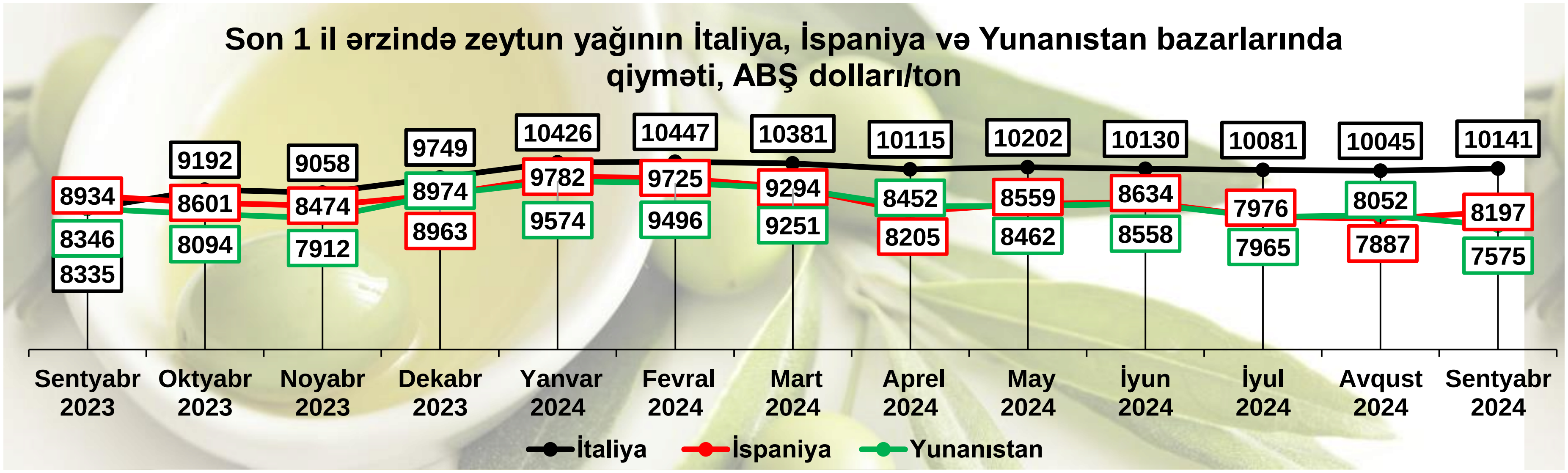

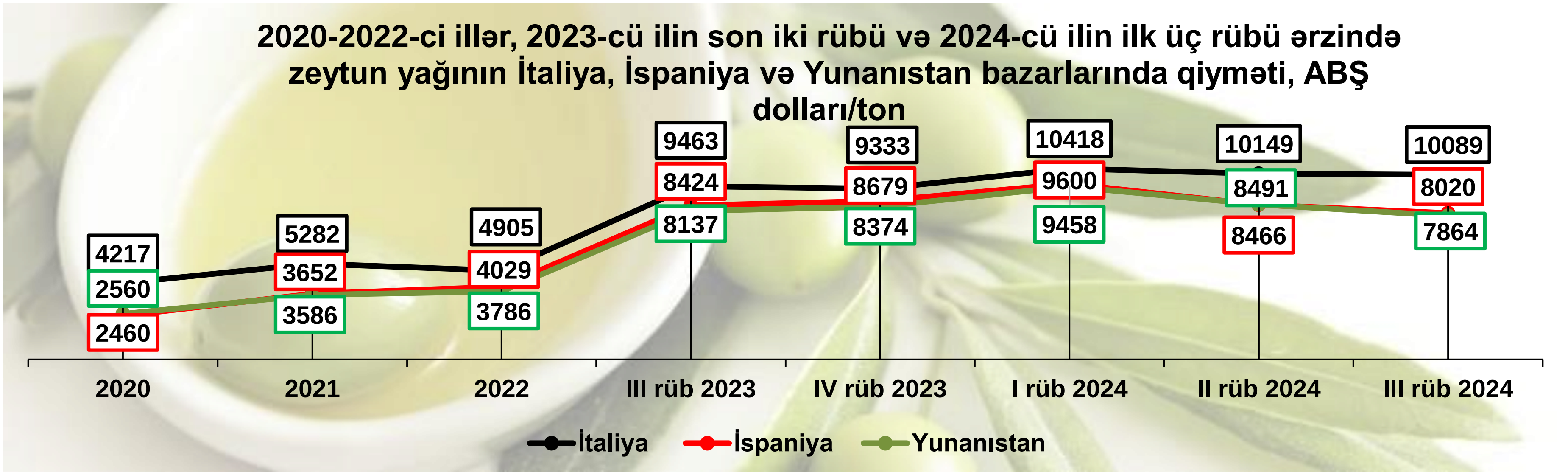

Mənbə: [*https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html*](https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html)

Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Sentyabr ayında çayın 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 1.5% artaraq 3.3 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

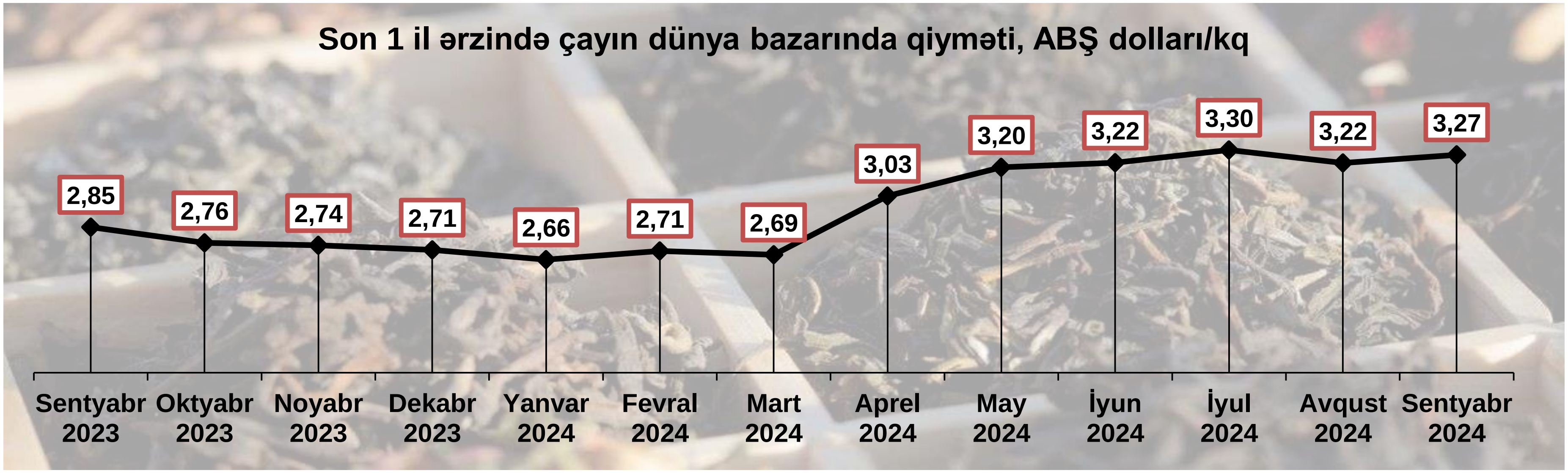

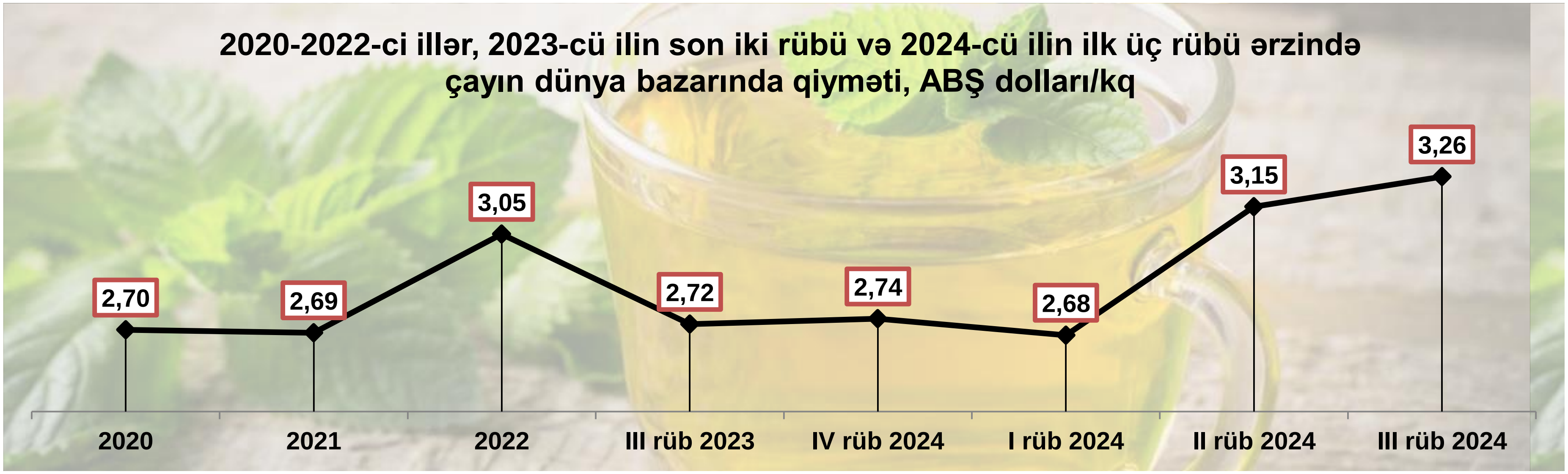

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında şəkərin dünya bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən 9.3% artaraq 0.45 ABŞ dolları/kq səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

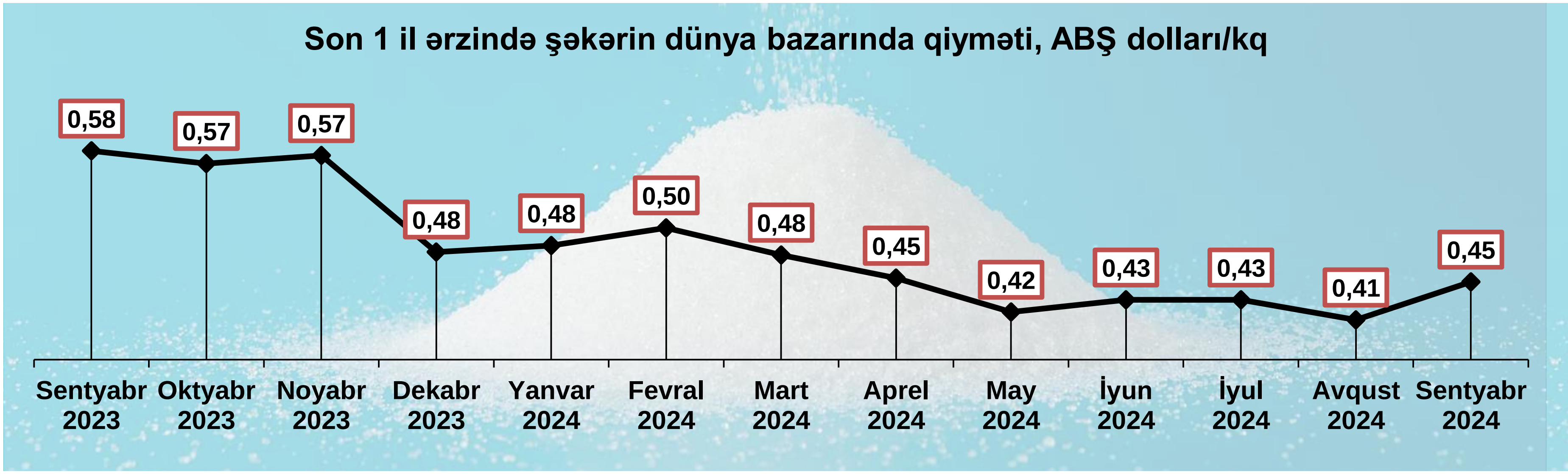

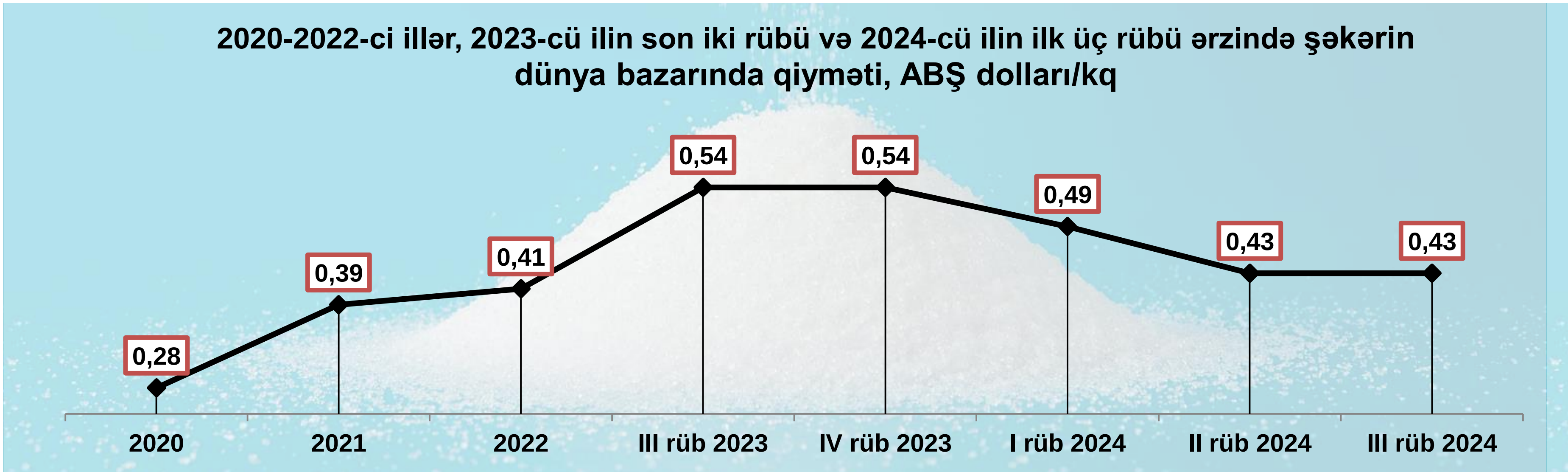

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ Sentyabr ayında soyanın 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 2.2% azalaraq 391 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.

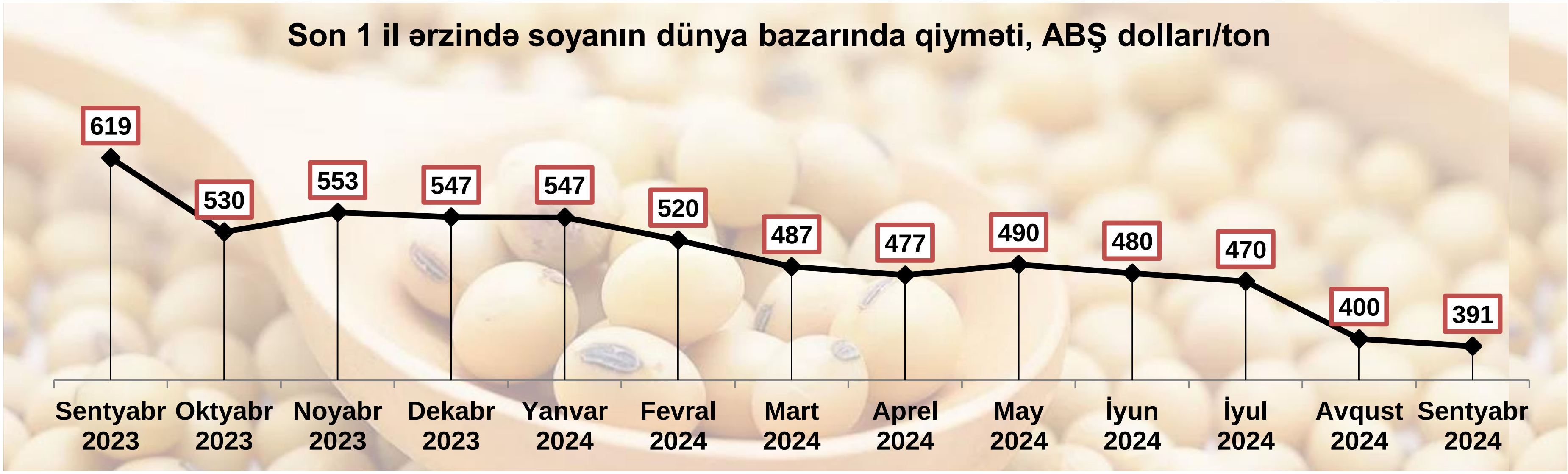

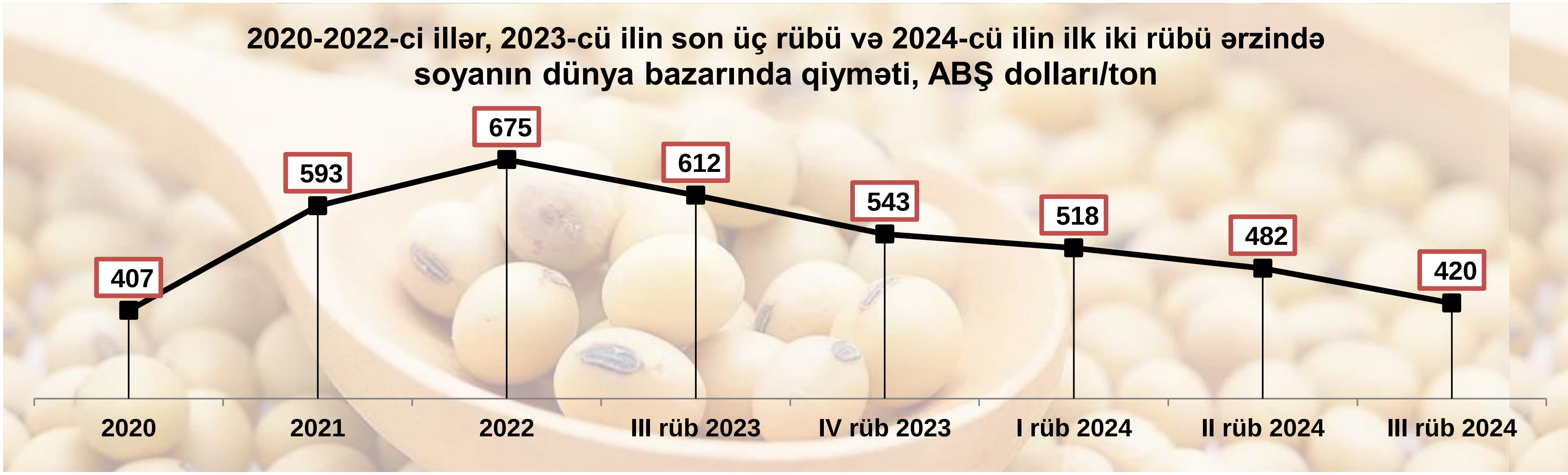

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Mal ətinin dünya bazar qiymətində qeyri-sabitlik müşahidə olunur. Sentyabr ayında 1 kiloqramının qiyməti əvvəlki aya nisbətən 0.7% azalaraq 6.3 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.**

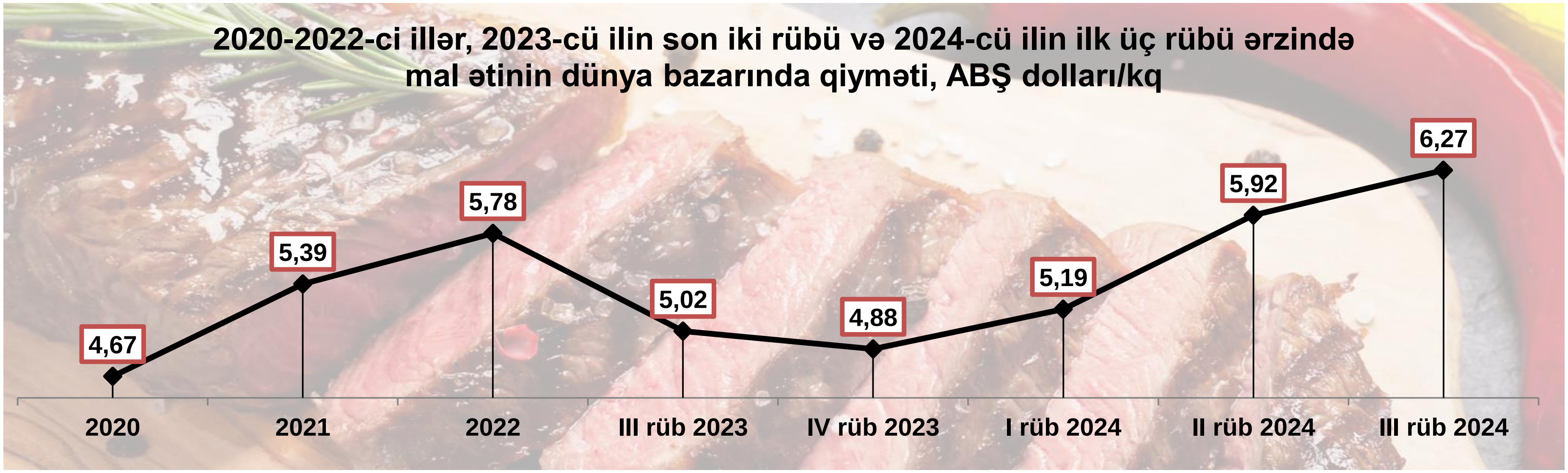

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2024-cü ilin sentyabr ayında Avropa bazarında qoyun ətinin 1 kiloqramının orta qiyməti əvvəlki aya nisbətən 4.2% artaraq 9.4 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

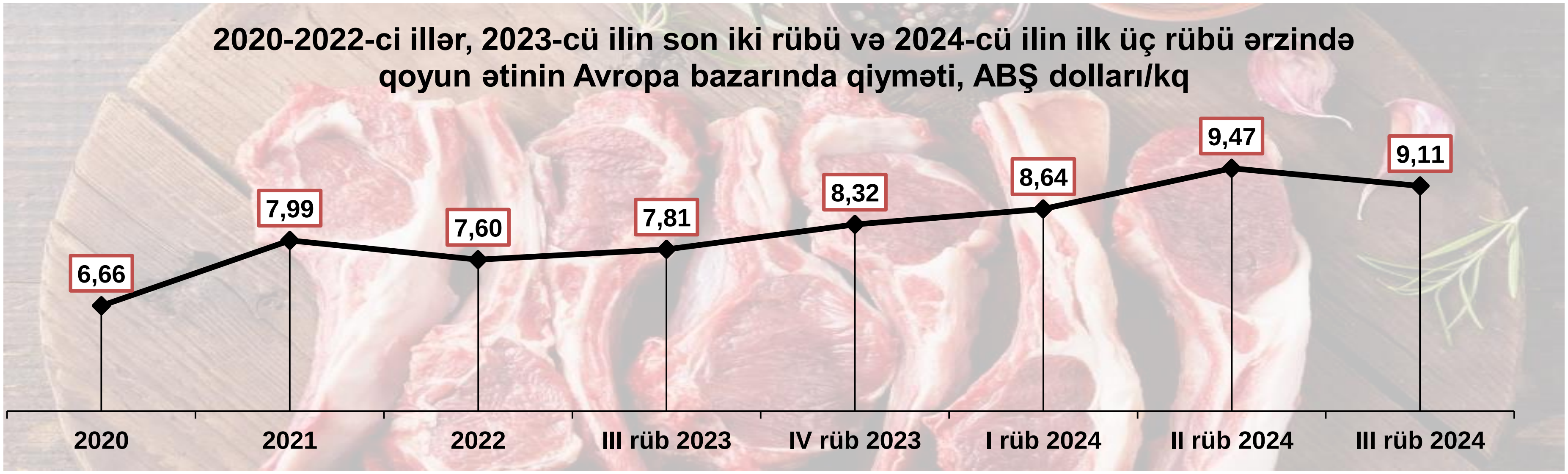

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında donuz ətinin 1 kiloqramının Avropa bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.1% azalaraq 2.3 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

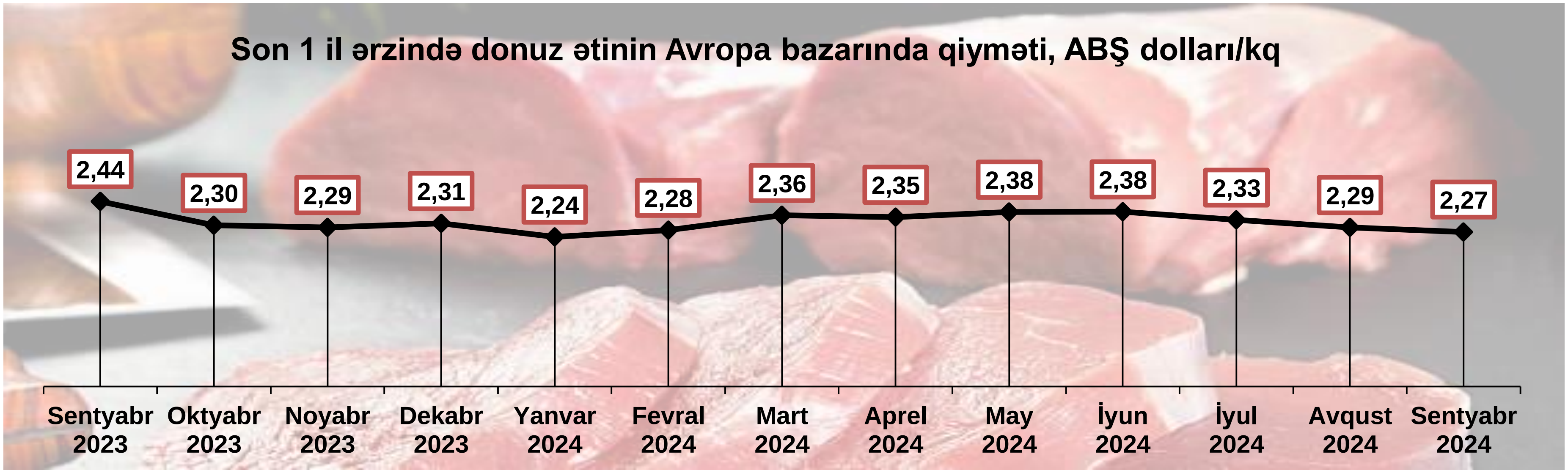

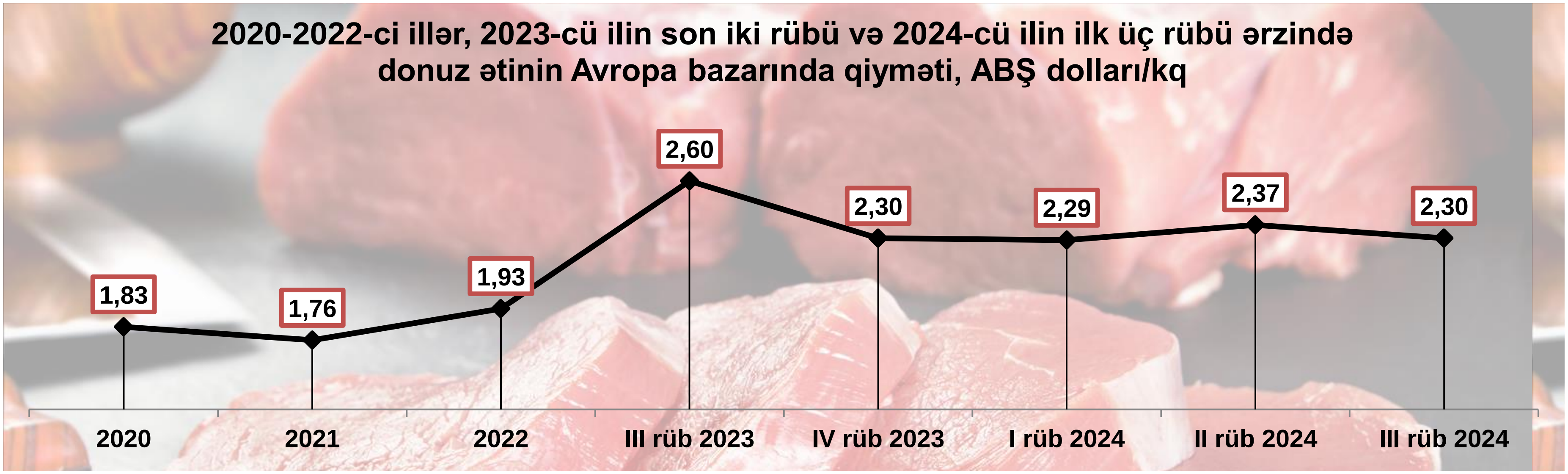

Mənbə: *https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html*

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin sentyabr ayında quş ətinin 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 6.9% artaraq 3.2 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

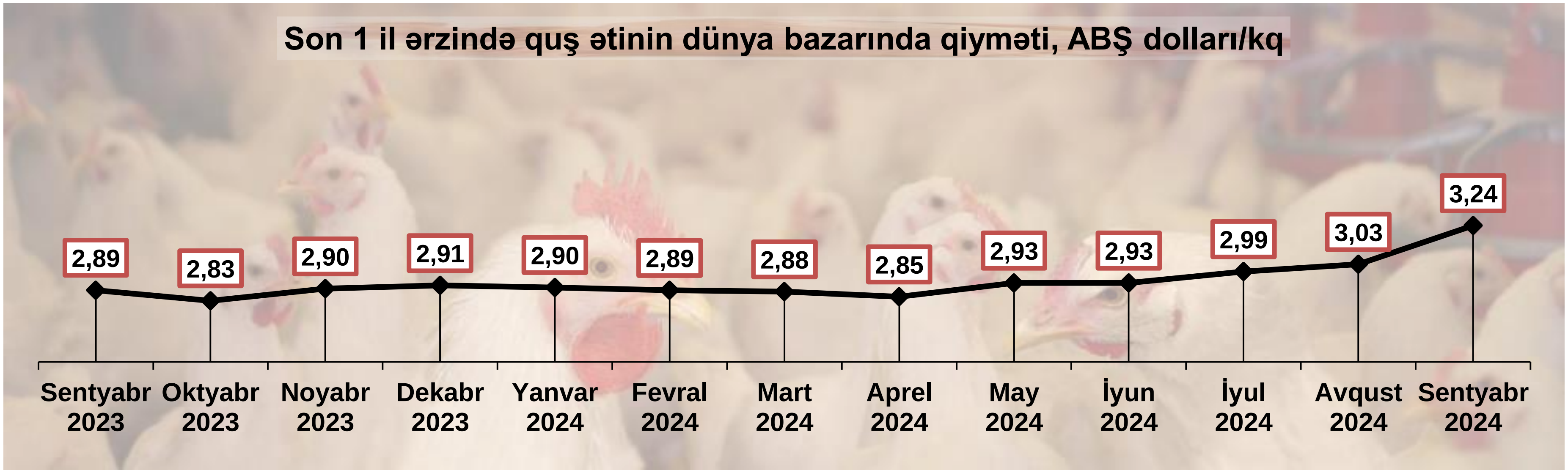

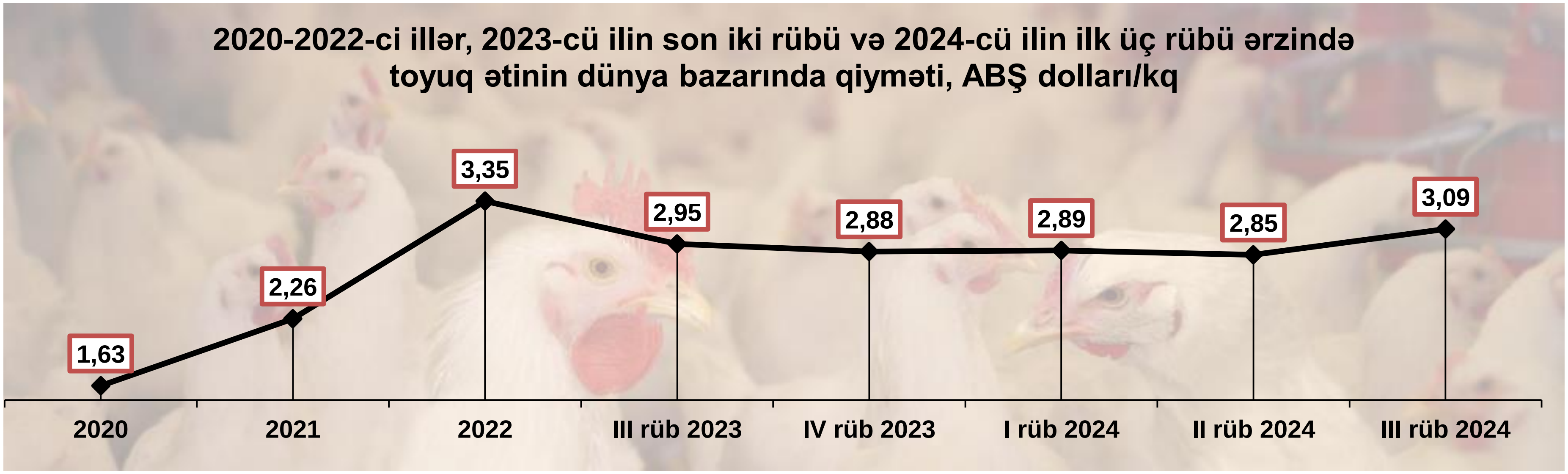

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2024-cü ilin avqust ayında ABŞ bazarında bazarında süd xammalının 1 tonunun fermadan satış qiyməti 3.3% artaraq 519.7 ABŞ dolları olmuş, Yeni Zelandiya bazarında isə 6.7% artaraq 416 ABŞ dolları olmuşdur. Sentyabr ayında süd xammalının 1 tonunun fermadan satış qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə Avropa İttifaqında 0.9% artaraq 526.7 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

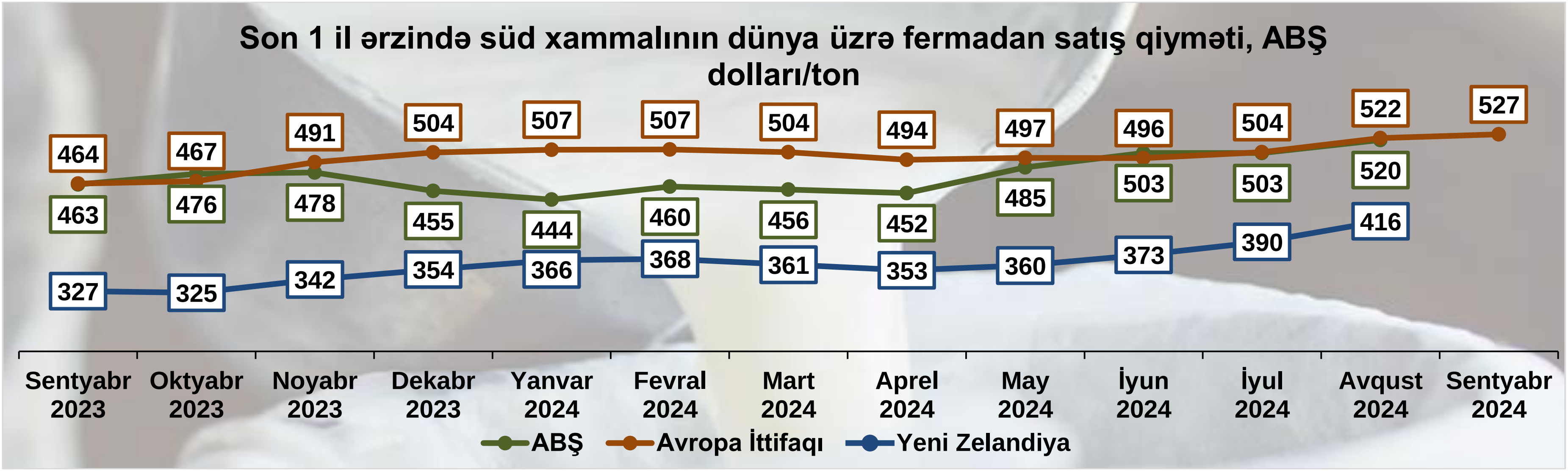

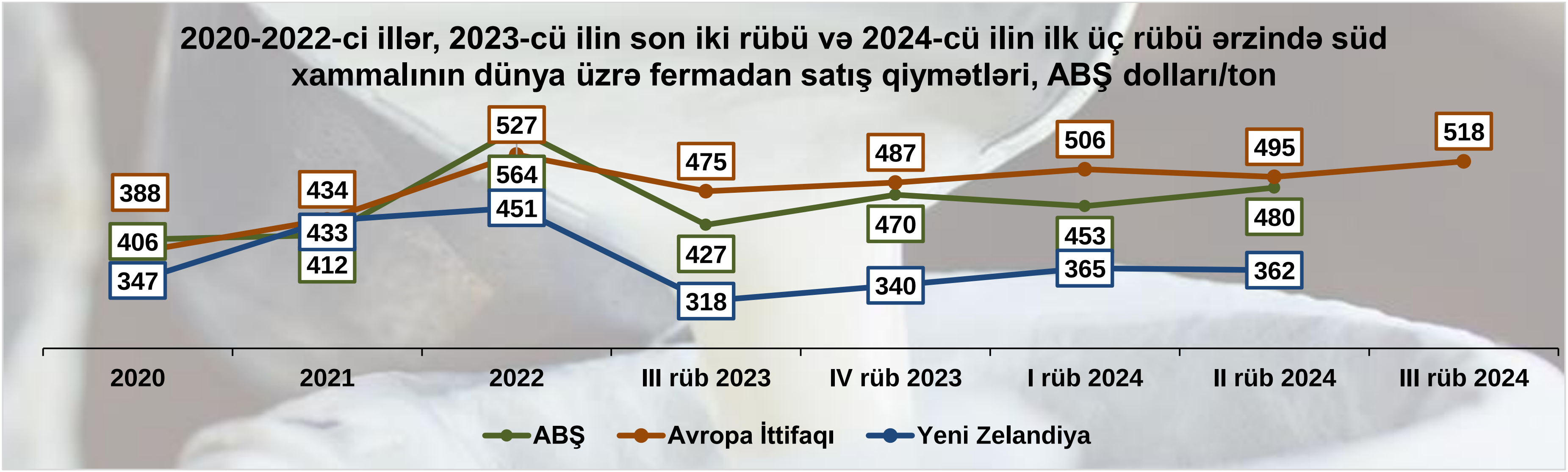

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

➢ Quru südün 1 tonunun qiyməti 2024-cü ilin sentyabr ayında əvvəlki ayla müqayisədə ABŞ-da 4.2%, Avropa İttifaqında isə 9.6% artaraq müvafiq olaraq 5291 və 4851 ABŞ dolları olmuşdur.

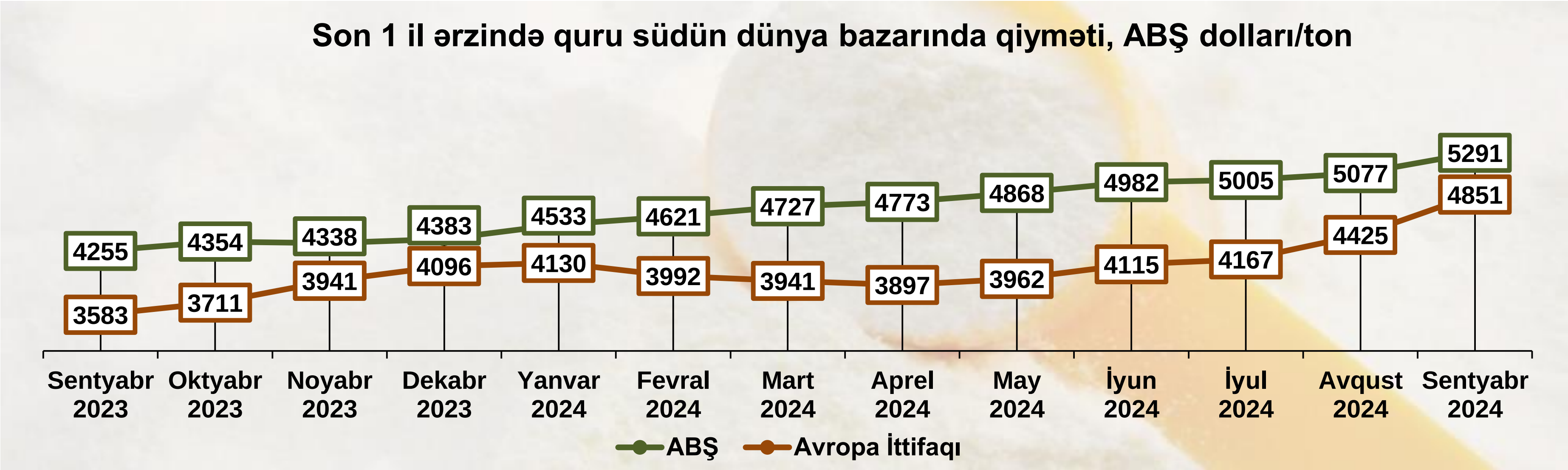

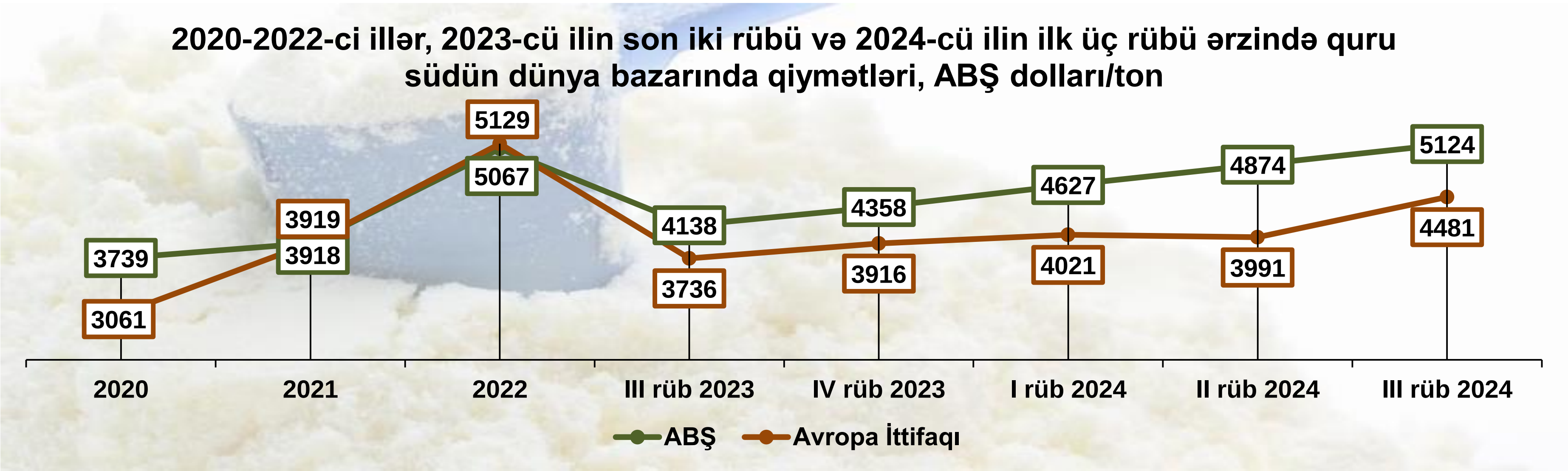

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Sentyabr ayında fosfor gübrəsinin qiyməti əvvəlki aya nisbətən 0.6%, azot gübrəsinin 1.5%, kalium gübrəsinin qiyməti isə 2.4% azalaraq müvafiq olaraq 504 ABŞ dolları, 338 ABŞ dolları və 287 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

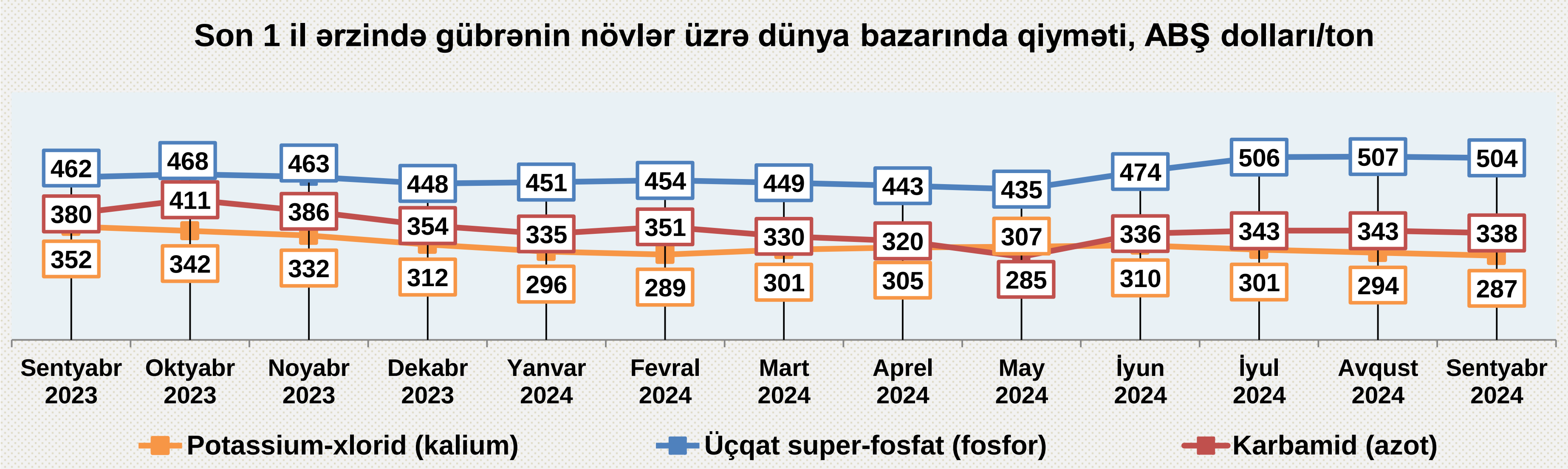

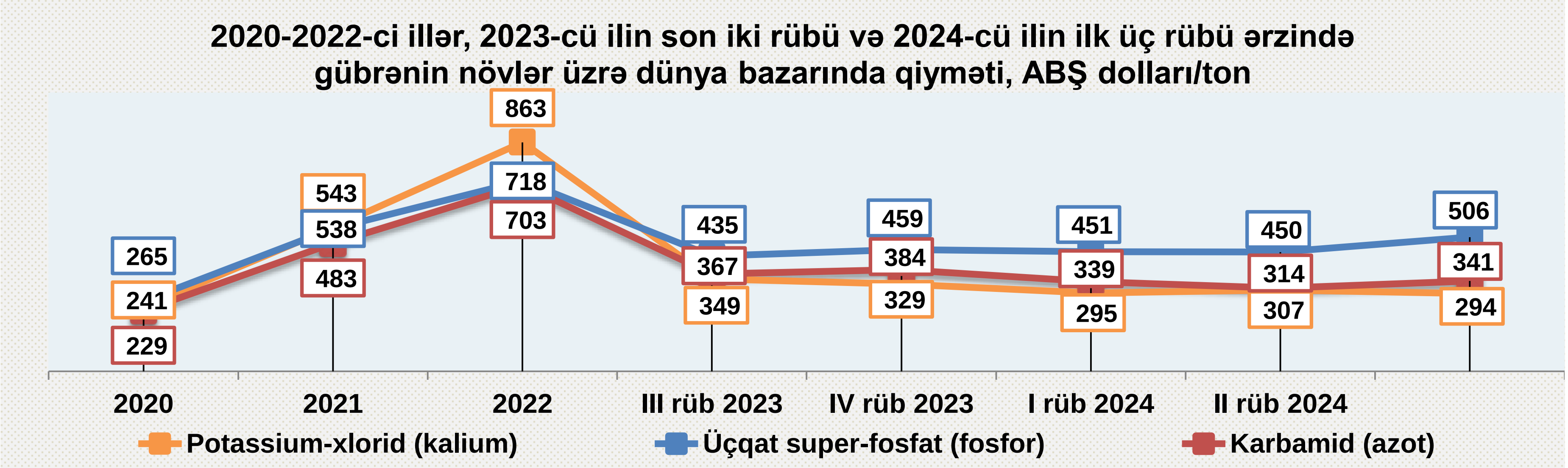

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets

Əlaqə:
(+994 12) 599-08-88
https://atm.gov.az/az/
https://agroeconomics.az/
info@atm.gov.az
Süleyman Vəzirov küçəsi, 91
AZ 1025 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ